

Tartalom

Előszó	15
KIEMELT TANULMÁNYOK	17
A mezőgazdaság mint a vidékfejlesztés eszköze (<i>Jávor Szilárd Ágoston és Jávor András</i>)	19
1. Bevezetés	19
2. Témafelvetés	20
3. A vidék	21
3.1. Természeti környezet	22
3.2. Fizikai és infrastrukturális környezet	22
3.3. Gazdasági környezet	22
3.4. Mentális környezet	22
4. A vidék legfontosabb élettere, a termőföld	23
4.1. Példa (1)	27
4.2. Példa (2)	28
4.3. Példa (3)	29
5. A mezőgazdaság vagy agrobiznisz, és a helye a nemzetgazdaságban	30
6. Összefoglalás, következtetések	34
Felhasznált irodalom	35
A magnéziumbiológia jelentősége (<i>Kastori Rudolf</i>)	37
1. Bevezetés	37
2. A magnézium szerepe az életfolyamatokban	38
3. A magnézium hatása a mezőgazdasági termények biológiai értékére	39
4. Az elégtelen magnéziumellátottság következményei	40
4.1. A növények	40
4.2. Az emberek	41
4.3. Az állatok	42
5. Összegzés	43
Felhasznált irodalom	43
A biotechnológiai találmányok szerepe az elmaradt földrajzi régiók fejlődésének elősegítésében (<i>Tattay Levente</i>)	45
1. Bevezetés	45
2. A biotechnológia és a szabadalmi jog, a biológiai szabadalmaztatás kezdetei:	
USA 1984	45
2.1. A biotechnológia és a szabadalmi jog	45
2.2. A modern biotechnológiai szabadalmaztatás kezdetei: USA 1984	46
2.3. Az új biotechnológiai eljárások tömeges alkalmazása	47
2.4. Géntechnikával átprogramozott mikroorganizmusok	48
3. A biotechnológiai találmányok jogvédelméről szóló irányelv az Európai Unióban – 1998	48
3.1. A biotechnológiai találmányok jogi oltalmáról szóló 98/44 EK irányelv (Biopatent irányelv) meghozatala	48

3.2.	A 98/44 EK irányelv bevezető indokolása (preambuluma)	49
3.3.	A biotechnológia fogalmi megközelítése	50
3.4.	A biotechnológiai találmányok elhatárolása	51
3.5.	A Biopatent Irányelv és a jogharmonizáció	51
3.6.	Etikai kérdések a biológia tárgyú tanulmányok körében	53
3.7.	A Biopatent irányelv rendelkezései	54
4.	A biotechnológia-szabadalmak genetikai dimenziója (géntechnológia)	62
5.	A biotechnológiai találmányok szerepe az elmaradt földrajzi régiók fejlődésének elősegítésében	63
5.1.	A biotechnológia és gyógyszeripar	64
5.2.	A szántóföldi növénytermesztés, élelmiszer-termelés	64
6.	A GMO-mentesség okai	65
6.1.	Az Európai Unió a genetikailag módosított organizmusok ellen	65
6.2.	Ellentétes nézetek ütközése	65
6.3.	A genetikailag módosított növények betiltásának okai	65
7.	Összegzés	67
	Felhasznált irodalom	67
Földvédelem és a környezethez való jog (<i>Prugberger Tamás – Téglási András</i>)		69
1.	Bevezetés	69
2.	A termőföldhasználat, -hasznosítás és -birtoklás, valamint a termőföldforgalom jogi szabályozásának kihatása a természet-, és a környezetvédelemre	71
2.1.	A termőföld és a mezőgazdasági üzem jogi szabályozásának nyugat-európai megoldásai	71
2.2.	Adalékok a kormány által elfogadott kodifikációs vitaanyag és az annak alapján elfogadott földtörvény értékeléséhez	74
2.3.	A termőföldbirtoklás és -forgalmazás rendjéről szóló törvény főbb tartalmi és rendszerbeli kérdései	77
2.4.	A zsebszerződések és a tulajdonközösségek rendezésének a kérdése	80
2.5.	A fenntartható fejlődés problémája és a termőföld állagának megővése	82
3.	Alkotmányossági alapkérdések – a tulajdonhoz való jog vs. a környezethez való jog	90
3.1.	Az Alkotmány alapján született környezet- és természetvédelmi tárgyú főbb határozatok	90
3.2.	Az Alaptörvény hatálybalépését követő alkotmánybírói gyakorlat	94
3.3.	Az állam mint közhatalom-gyakorló és mint tulajdonos elválasztásából eredő alaptörvényi követelmények – A 11/2013. (V. 9.) AB határozat	99
3.4.	„Befejezetlen szimfóniák” az Alkotmánybírói székleten	100
	Felhasznált irodalom	104
A mikrovállalkozások szerepe a vidék népességmegtartó erejének fokozásában (<i>Miskolci Bodnár Péter</i>)		107
1.	Bevezetés	107
2.	A szülőhelyhez való kötődést és az attól való elszakadást befolyásoló tényezők	107
2.1.	Az emocionális tényezők	108

2.2. A gazdasági tényezők	109
3. Regionális népességmozgások	110
4. A munkavállalási célú elvándorlás	111
5. A mikro-, kis- és közepes vállalkozások	112
6. A mikro-, kis- és közepes vállalkozások a magyar gazdaságban	113
7. A kis- és középvállalkozások helyzete nemzetközi összehasonlításban	115
8. A kkv-k veszélyeztetettsége	115
9. A kkv-k támogatásának elvi háttere és csoportosítása	116
10. A mikro- és kisvállalkozások pénzügyi támogatása	116
10.1. Pénzügyi eszközök a forráshiány felszámolására az EU programjában	116
10.2. Pénzügyi eszközök a forráshiány felszámolására Magyarországon	118
11. A kockázati tőke-befektetés	119
11.1. A kockázati tőke-befektetés gazdasági háttere	120
11.2. A kockázati tőkére háruló kockázat mérséklése	120
11.3. A kockázati tőke támogatása	121
12. A kkv-k által elkövetett versenyjogi jogsértések enyhébb szankcionálása	123
13. Összegzés	124
Felhasznált irodalom	124
A termőföld mint környezeti tárgy védelme és beilleszkedése a vidékfejlesztés jogi eszköztárába <i>(Kurucz Mihály)</i>	
1. Bevezetés	127
A vidékfejlesztés és a mezőgazdaság, a mezőgazdaság mint környezetterhelő tényező	127
2. A vidékfejlesztés tárgya: a vidék és annak fogalma	130
2.1. A vidéki régiók jellemzői	131
3. A vidékfejlesztési politika lassú kialakulása a közös agrárpolitika reformfolyamataiban	132
3.1. A vidékfejlesztés új generációja 2007–2013 és 2014–2020 között	139
4. A földvédelem a vidékfejlesztés keretében tartozó környezeti javak védelmének rendszerében	141
4.1. A földvédelem a környezetvédelem mediális, a vitális és a kauzális védelem tengelyében	142
4.2. A földvédelem alkotmányjogi alapjai	143
4.3. Feszültségviszony a környezetvédelmi és a termőföldvédelmi törvény között a földvédelem tartalma tekintetében	143
4.4. A termőföld védelmére vonatkozó szabályozás sokszínűsége	147
4.5. A talaj mint a földvédelem vitális központi elemének védelme	153
Felhasznált irodalom	171
A társadalmi innováció lehetőségei a szociálisfarm-rendszer keretei között <i>(Csák Csilla)</i>	
1. Bevezetés	173
2. A mezőgazdaság multifunkcionális jellemzői	174
3. A szociális farmok működésének gyakorlata	176
4. A magyar szociálisfarm-modell	178

5. Összegzés	183
Felhasznált irodalom	183
A magán- és a családi élethez, az otthonhoz való jog abszolút érvényesülése valóban csak egy „papíron” múlik? (<i>Barzó Tímea</i>)	
	185
1. Bevezetés	185
2. Előzmények	186
3. A de facto élettársi kapcsolat fogalmi elemei	188
4. A de facto élettársak vagyoni viszonyai	190
5. A de facto élettársi kapcsolat családjogi hatásai	192
5.1. Az élettársak lakáshasználatának rendezése	192
5.2. Az élettársi tartás	193
6. A család fogalma és védelme	194
7. Összegzés	196
Felhasznált irodalom	197
A nemzetiségi önkormányzati rendszer mint a nemzeti identitás egy eszköze (<i>Latorcai Csaba</i>)	
	199
1. Bevezetés	199
2. Nemzetiségi önkormányzat és identitás	199
3. Nemzetiségi önkormányzatok alakítása, működése, főbb jellemzőik	201
4. A nemzetiségi önkormányzatok és az identitás megőrzése	204
5. A Magyar Nemzeti Tanács mint az identitás megőrzésének egyik eszköze	207
6. Összegzés	208
Felhasznált irodalom	210
Pénzügyi jogi eszközök a vidékfejlesztés területén (<i>Nagy Zoltán</i>)	
	213
1. Bevezetés	213
2. A mezőgazdasági tevékenység egyes adóztatási kérdései	214
2.1. A személyi jövedelemadó agrárjogot érintő speciális szabályai	215
2.2. Az általános forgalmi adó agrárjogot érintő egyes speciális szabályai	218
2.3. A társasági adó agrárjogot érintő egyes speciális szabályai	219
3. Az önkormányzati szolgáltatásokat befolyásoló egyéb adók	221
4. Összegzés	223
Felhasznált irodalom	223
A jogtörténet új forrásai: Tárkány Szücs Ernő Magyar jogi népszokások című monográfiájától egy jogi kultúrtörténeti és jogi néprajzi digitális adattárig (<i>Nagy Janka Teodóra</i>)	
	225
1. Bevezetés	225
2. Az alapfogalmak tisztázása	225
3. Tárkány Szücs Ernő munkássága – rövid összefoglaló	227
4. A Tárkány Szücs Ernő Jogi Kultúrtörténeti és Jogi Néprajzi Kutatócsoport	228
5. Összegzés	232
Felhasznált irodalom	233

Az öröklési szerződés szindikátusi szerződéskénti alkalmazhatósága a társasági jogban mint népeségmegtartó tényező (<i>Dúl János – Nagy Barna Krisztina</i>)	235
1. Bevezetés	235
2. Az öröklési szerződésről általában	236
3. A társasági részesedések átruházása öröklési szerződéssel	236
3.1. Kkt. és bt.	236
3.2. A korlátolt felelősségű társaságok	238
3.3. A részvénytársaságok	240
4. A társasági jogi típusú szindikátusi szerződés	241
5. Az öröklési szerződés és a társasági jogi típusú szindikátusi szerződés összehasonlítása	242
5.1. A szerződés fogalma	243
5.2. Az alkalmazandó jog	243
5.3. A szerződés megkötése és alakisága	243
5.4. A szerződés alanya	244
5.5. A szerződés tárgya és tartalma	245
5.6. A szerződés módosítása	246
5.7. A szerződés megszűnése és megszüntetése	246
5.8. A szerződések nyilvántartása	247
5.9. Az öröklési és a szindikátusi szerződés viszonya más szerződésekhez	247
6. Szindikátusi szerződés versus öröklési szerződés a társasági jogban	248
7. Az osztrák öröklési szerződés	248
8. A családi vállalkozások mint jogi kategória	250
9. Összegzés	251
Felhasznált irodalom	252
Az élelemhez való jog megjelenésének társadalmi igénye (<i>Téglásiné Kovács Júlia</i>)	255
1. Bevezetés	255
2. A megfelelő mennyiséget fenyegető tényezők	258
2.1. A társadalmi tényezők	258
2.2. A gazdasági és a politikai tényezők	259
2.3. A környezeti tényezők	261
3. A megfelelő minőségű élelemhez való jog kihívásai	263
3.1. A társadalmi és környezeti tényezők	263
3.2. A gazdasági tényezők	264
4. Összegzés	266
Felhasznált irodalom	267
A természetjogról (<i>Szalma József</i>)	269
1. Bevezetés: A természet- és a természetes jog (fogalommeghatározás)	269
1.1. A méltányosság és a változatlanóság	269
1.2. A római jogi álláspont – Cicero. A forma jogi jelentősége. Az alakiság redukált, pontosított jogi jelentősége, rendeltetése a modern polgári törvénykönyvekben. Jogügyleti akarat és nyilatkozat	270
1.3. A rendi jogfelfogás: az ember alkotta jog (humani iuris) változó, a morális, „isten” jog (divinae juris) állandó	274

1.4.	A felvilágosodás kora: az emberi értelemből fakadó, észszerű jog	276
1.5.	A polgári korszak és a polgári jogi kódexek természetjogi jogfelfogása.	277
2.	A jogállamiság mint a természetes és szerzett alanyi jogosultságok érvényesítésének feltétele – A jogállamiság ismérvei	287
2.1.	A hatalomkorlátozás elve, alkotmányosság, törvényesség, hatalomági megoszlás	287
2.2.	Alkotmányosság, törvényesség, hatalomági megoszlás	288
2.3.	Ombudsman	288
2.4.	A jogalkotói, a végrehajtói és az igazságszolgáltatási hatalom	288
2.5.	A jogállamiság követelménye szemben a politikai államisággal	289
2.6.	Törvények előzetes és utólagos hatásvizsgálata	290
3.	Összegzés	290
	Felhasznált irodalom	292
A szabadalmi kényszerengedély intézménye a szerb jogban (<i>Dudás Attila</i>)		295
1.	Bevezetés	295
	A szabadalmi kényszerengedély elméleti háttere a szerbiai szakirodalomban	295
2.	A szabadalmi kényszerengedély a szabadalmi jog nemzetközi forrásaiban	297
3.	A szabadalmi kényszerengedély intézményének fejlődése a szerb jogban	301
4.	A szabadalmi kényszerengedély tételes jogi szabályozása Szerbiában	305
5.	Összegzés	308
	Felhasznált irodalom	310
A vidékfejlesztési források felhasználásának vizsgálata különösen az Észak-Alföld régióban (<i>Jávor Szilárd Ágoston – Jávor András</i>)		311
1.	Bevezetés	311
2.	Témafelvetés	314
3.	A saját vizsgálat	316
4.	Összegzés	320
	Felhasznált irodalom	321
A könyvkiadás megtartó ereje – Egy jubileum margójára: 60 éves az újvidéki Forum Könyvkiadó (<i>Csáky S. Piroška</i>)		323
1.	Bevezetés	323
2.	Összegzés	330
	Felhasznált irodalom	330
A budapesti médiumokból átvett, „behozatali” és „hazai” nyelvi, nyelvhelyességi hibákról (<i>id. Bagi Ferenc</i>)		331
1.	Az előállt helyzetről és a dolgozat céljáról	332
2.	A segédige használatában észlelhető tévesztések	334
3.	Az igekötők használatában észlelhető tévesztések	336
A vidék népességmegtartó erejének nyelvi tényezői (<i>Molnár Csikós László</i>)		343
1.	Bevezetés	343

2.	A nyelvváltozatok iránti tolerancia	343
3.	Anyaországi és határon túli regionális köznyelvek	344
4.	Implicit és explicit norma	344
5.	A népnyelv	345
6.	Regionális nyelvi sajátosságok	345
7.	Kontaktusjelenségek	346
8.	A nyelvjárásiaság megítélése	346
9.	Idegen szavak felújítása	346
10.	Magyar szavak felújítása	347
11.	Szópárhuzamok	347
12.	Gazdagodás	348
13.	A regionális köznyelvek kutatása	348
14.	Nyelvtudat	348
15.	Összegzés	349
	Felhasznált irodalom	349
A zene közösségmegtartó ereje (<i>Vitkay Kucsera Ágota</i>)		351
1.	Bevezetés	351
2.	A magyar népdal léleknesmesítő ereje	351
3.	A zene	353
4.	Népzene	353
5.	A népzene fennmaradása és (át)változása	354
6.	Összegzés	356
	Felhasznált irodalom	356
A ki- és bevándorlás magyar szabályozása a 20. század elején (<i>Sallai János</i>)		359
1.	Bevezetés	359
2.	Összegzés	372
	Felhasznált irodalom	372
Parancsra, vonakodva, buzgón – A Sajkás-vidék magyartalanításának részletei (<i>Matuska Márton</i>)		375
1.	Bevezetés	375
2.	Ahol már folyt kutatás	378
2.1.	Csurog	378
2.2.	Zsablya	380
2.3.	Kabol	384
2.4.	Tizsakálmánfalva	390
2.5.	Mozsor	394
2.6.	Sajkáslak	398
3.	A többi helység	403
3.1.	Tündéres	403
3.2.	Dunagárdony	405
3.3.	Titel	406
3.4.	Káty	409
3.5.	Sajkásszentiván	411

3.6. Sajkásgyörgye	411
3.7. Boldogasszonyfalva	413
4. Összegzés	418
Felhasznált irodalom	419
Catalpa – egy bálnavadáshajó útja az ír függetlenség jegyében (<i>Szedmina Livia</i>)	421
1. Bevezetés	421
2. „Egy hang a sírból...”	422
3. Több, mint bálnavadász hajó	424
4. Multimédiás körkép: a Catalpa megjelenítése	426
5. Összegzés	431
Felhasznált irodalom	431
Internetes források	431
A nemzetállam visszakísértése (<i>Bálint István</i>)	433
1. Bevezetés	433
Kísérlet néhány új jelenség megértésére	433
2. A nemzet mítosza	433
3. A nemzetállam átka	441
4. A globalizálódás a nemzetállam ellen	449
5. A nacionalizmus ébredése	453
6. Összegzés	456
Felhasznált irodalom	456
A posztindusztriális kor zsugorodó városai – Alternatív városfejlődési típus vagy urbanizációs zsákutca? (<i>Halász Levente</i>)	457
1. Bevezetés	457
2. Az interpretáció nehézségei	459
3. A zsugorodó városok jellegzetességei	460
4. A stratégiai tervezés jellegzetességei	461
5. A zsugorodó városokkal foglalkozó kutatások pionírjai	462
6. Városfejlesztési koncepciók	463
7. Összegzés helyett	466
Felhasznált irodalom	467
TERMÉSZET- ÉS MŰSZAKI TUDOMÁNYI TANULMÁNYOK	469
A folyékony üzemanyagok mesterséges előállítása Fischer–Tropsch-eljárással (<i>Kiss Ernő – Kiss Ferenc</i>)	471
1. Bevezetés	471
2. Történelmi áttekintés	471
3. A Fischer–Tropsch-eljárás alapjai, állapota és tendenciák	473
4. A Fischer–Tropsch-eljárásban alkalmazott katalizátorok	474
5. A Fischer–Tropsch-eljárás feltételei a nagyiparban és az alkalmazott reaktor típusok	475

6.	A Fischer–Tropsch-eljárás tanulmányozásának eredményei Szerbiában	477
6.1.	A katalizátorhordozó szerepe	478
6.2.	A redukálható promotorok szerepe (Cu, Co, Mo)	479
6.3.	A nem redukálható promotorok szerepe (K, Al, Ca)	479
7.	Összegzés	480
	Felhasznált irodalom	480
	Drónok a mindennapjainkban (<i>Szabó Anita</i>)	483
1.	Bevezetés	483
	A kutatás időszerúsége	483
2.	Drónok	484
3.	Épületek felügyelete repülőrobotok segítségével	486
4.	Összegzés	490
	Felhasznált irodalom	491
	A negyedik ipari forradalom – Industry 4.0 (<i>Simon János</i>)	493
1.	Bevezetés	493
2.	Ipar 4.0 mint koncepció	494
3.	Open Core Engineering	495
4.	Open Core Interface	496
5.	Ipar 4.0 Magyarországon	497
6.	Egyedi tömeggyártás	498
7.	Big Data	499
8.	Összegzés	499
	Felhasznált irodalom	500
	Tárgyak internete – tárgyak bizonytalansága (<i>Kanizsai Viktor</i>)	503
1.	Bevezetés	503
2.	Az IoT-eszközök bizonytalanságáról általában	503
3.	Az IoT-rendszer architektúrája	504
4.	Otthoni hálózati topológia	505
5.	Támadási felület	505
5.1.	A fizikai hozzáférés	505
5.2.	Felhőalapú technológiákkal vezérelt IoT-eszközök	506
5.3.	Rosszindulatú szoftver	506
6.	Adatvédelem	508
7.	Biztonsági tesztelések	508
8.	A folyamatos fejlesztés modellje	509
9.	Az IoT-eszközök üzemeltetésének biztonsága	509
9.1.	Az alkalmazási szokások követése és elemzése	509
10.	A kockázatok csökkentése	510
11.	Visszaélések (lehetőségének) példái	511
12.	Összegzés	512
	Felhasznált irodalom	512

A hiperbolikus geometria alkalmazása a relativisztikus sebességek összeadásában (Boros Béla)	515
1. Bevezetés	515
2. Abel-csoport a hiperbolikus sík ponthalmazán	515
3. Általánosítás	518
4. Pont vetítése a CK-modellről a hiperboloidra (gammavetítés)	519
5. Pont vetítése a hiperboloidról a CK-körlemezre (deltavetítés)	519
6. A $(H, \oplus, 0)$ izomorfája a CK feletti Abel-csoporttal	519
7. Összegzés	521
Felhasznált irodalom	521
Statt einer Zusammenfassung	523